

2235

2235

1
1

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Hjalmar Svensson.

Svensson, Hjalmar, f. d. handlande, Holsbybrunn, född i

Holsby år 1862.

Stilla och försynt. Noggrann beträffande sina uppgifter.

2235

2235

2

Register.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

- A. 3. När skjutsen blev tung.
4. Trollknuta.
5. Skogsrå.
6. Tvillingstallen.
7. När hästen krånglade.
C. 8. Trollpackan och saxen på tröskeln.
I. 9. "Det bästa är oppsnött."
10. Ordstäv.
11. "
J. 12. Barnaföderska.
13. Skervan.
14. Vårtor.
M. 15. Röckan.
G. 16. När Svante vid brunnen gifte sig.
17. Titti (Ett original.)
18. En fråga.
U. 19. När kreaturen släpptes ut.

2235 215

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

33

Sm. S. Vedbo härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Höreda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

När skjutsen blev tung. (Sågen.)

Det var ett par personer som kom från Eksjö marknad. De åkte i
kärra. När de kommit på Torsjö skogar i Höreda socken, blev kärran
plötsligt så tung, så hästen drog, så det knakade och han blev så
svett.

När de kom till en grind, så släppte det, och då gick kärran
med ens så lätt.

V. Sydöns arkiv

L.U.F. Acc. N:r 2235:4

Landskap: Småland	Upptecknat av: Gottfr. Wagnér
Härad: Östra o. Södra Vedbo	Adress:
Socken: Alsheda o. Höreda	Berättat av: Hjalmar Svensson
Uppteckningsår	Född år i

Trollknuta.

Trollknuta var en läderpung, försedd med snörpesimme till att dra ihop den med. I denna pung inlades svavel, krut småbitar av stål o.d.

Det skyddade mot alla som kunde vilseleda folk.

I en gård i Holsby tordes folket inte gå ut i skogen, utan att de hade trollknuta med sig. 1870-talet.

A. d.

2235 2235

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

Trollknuta.

Trollknuta var en läderpung, försedd med snörpesimme till att dra ihop den med. I denna pung inlades svavel, krut, småbitar av stål o. d.

Det skyddade mot alla som kunde vilseleda folk.

I en gård i Holsby tordes folket inte gå ut i skogen, utan att de hade trollknuta med sig. - 1870-talet.

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

LUNDS UNIVERSITETS

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

FOLKMINNESARKIV

Skogsrå.

I Holsby Hulugård var en hage, där folk gick vilse.

De såg skogsrådet där. Hon var så fin framtill med guld och

ädla stenar, men baktill var hon som ett spöke.

Det var inget annat att göra, när de gått vilse, än att ta av
sig tröjan och vränga den. Då kom de till rätta sen.

Aia.

2235 2215

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

6

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.
Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

Tvillingstallen. (Sägen.)

Vid tvillingstallen har de sett gubbar, stora hundar samt hästar. Och det har hörts som om hästar selats av eller som om de ristat selarna. Det har blivit gny .

2235 ~~235~~

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

7

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

När hästen krånglade. (Sägen.)

En gång - omkring 1890 - var meddelaren jämte flera personer på besök hos en handlande i Skede.

Samma år hade en originell gammal gubbe, som hette Kalle Sand, dött.

Vid den ovannämnda bjudningen hos handlanden skämtades mycket om den döde, och när gästerna skulle resa hem, sade värden ågot om, att när de kom till kyrkan, så kom Kalle Sand.

Meddelaren åkte tillsammans med en nämndeman J.

När de kom mitt för kyrkan - några meter från handlaren hem - stannade hästen. Han frustade och det dröjde, innan de kunde få honom vidare.

Så fortgick det sedan under hemfärden. Hästen sprang en träcka och sen stannade han och krånglade.

Hästen hade inte tidigare visat sig sådan, och han blev efteråt som han varit förut.

C:a

2235

2235 LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

8

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

Trollpackan och saxen på tröskeln. (Sägen.)

Det var på ett ställe de hade lagt en sax på ladugårdströskeln.

Då kom det en trollpacka och sade: "Ta, dän klippa, ta dän klippa!"

2205

2205

99

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

"Det bästa är oppsnott."

"Nu är det inte gott att komma efter, . för nu är det bästa oppsnott", sade målaren Jonas Kahn, när han gifte sig tredje gången.

Anmärkning.

Oppsnott, taget.

2235

2235

10

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

Ordstäv.

Han ser ut värre än Jerusalems skomakare.

Anmärkning.

Säges om den som är trasig.

2235

2235

11

Sm. Östra härad.

Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken.

Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Ordstäv.

Det är som två klinkor för en skithusdörr.

Anmärkning.

Meddelaren hade hört ovanstående ordstäv användas av en landsfiskal i betydelsen "Det vore att säga samma sak två gånger."

2235 2235

112

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

Barnaföderskan. (Folksed.)

När en kvinna låg och skulle föda barn, så tog de knivar och gafflar och huttade opp i taket, utanför sängen, som kvinnan låg i.

Kvinnan fick inte gå ut, förrän hon var kyrktagen.

Ovanstående sed förekom i Holsby på 1870-talet.

2235. 2235

13

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Skervan.

Det var en gunna, som kallades Johanna i Kätebo.

Hon botade skervan.

De skulle klä av barnet och gå ut med det under bar himmel.

Så hade hon träpinnar, som hon förde i olika riktningar över och under barnet.

1860-talet.

2235

2235

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

14

Sm. Östra härad:

Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken.

Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

Vårtor.

Ett huvudhår eller en silketråd knöts om vårtan.

Av en fläsksvål skars lika många smulor som antalet vårtor

och lades sedan under en jordfast sten.

l.k.

2235 2235

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

15

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

Amundot

Röckan.

När Röckan stod vid kyrkan och sålde sill, så tog han en sill med ena handen, och så drog han i sillen med andra handen och sade: "Det är sill, det här !"

H. k.

2235²²³⁵

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

16

9. a Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

När Svente vid brunnen gifte sig.

Amk dot

När Svente vid brunnen gifte sig, vigdes han i kyrkan.

Han tappade då ringen, och den rullade utåt gången.

Svente gick efter och skulle ta fatt den. "Ptro, ptro!"

sade han, när han såg, hur ringen rullade utåt golvet.

2235 - 2235

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

17

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.
Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

Titti. (Ett original.)

Arvids

Titti gick på alla ställen, där det var kalas, bröllop,

begravningar o.d.

En gång hade han ätit för mycket gröt. Då jämrade han sig

och sade: "Åck, om det lindrade ett enda gryn."

När de frågade honom, hur det stod till, brukade han på

ldre dagar säga: "Jag är uven och kuven, sämre i år än i fjor."

222235

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

18

Sm. Östra härad.

Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken.

Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

En fråga.

Amkdot.

Det var på 1850-talet en bonde i Alsheda, som misstänktes för

att ha sålt brännvin.

Så satt han i kyrkan en julotta och sov. Rätt som det var

raknade han opp och svängde ut med armen och sade: "Vem tog stopet?"

2215 2235

19

2235

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Sm. Östra härad. Upptecknare Gottfrid Wagnér.

Alsheda socken. Meddelare Hjalmar Svensson, Holsby.

När kreaturen släpptes ut.

I meddelarens barndom brukade bondfolket i Holsby, när kreaturen släpptes ut, dymmelonsdag stå i måkedörren och ropa någonting om att djuren skulle bli bevarade.

Anmärkning.

Meddelarens syster, fröken Hanna Svensson, var, då ovanstående berättades, närvarande och lämnade upplysningar. Varken ovannämnde meddelare eller hans syster kunde erinra sig ordalydelsen av vad folket brukade säga, då djuren släpptes ut.